herpy

AGAMER

Nullabor Bearded Dragon

Pogona nullarbor

Pogona nullarbor är en medelstor skäggagam på cirka 30-35 cm med kort nos och kort svans, som bara är känd från Nullarborslätten i södra Australien. Den är rödbrun till orangebrun med ljusa tvärband och flera rader stora taggar längs sidorna, och den hålls mycket sällan i terrarium.

Familj: Agamidae Tidigare namn: *Amphibolurus nullarbor*

FAKTARUTA

DJURET

Vuxenstorlek	**30-35 cm** total längd inkl. svans
Livslängd	**10-15 år**
Aktiv	**På dagen**
Levnadssätt	**Marklevande och grävande**
Biotop	**Halvöken och savann**
Svårighetsgrad	**Viss erfarenhet**

SKÖTSEL

Min. terrarium	**120 × 60 × 60 cm** L × B × H för 1 vuxet djur
Temperatur, dag	**24-37 °C**
Värmeplats	**40-45 °C**
Temperatur, natt	**13-24 °C**
Luftfuktighet	**30-50 %**
Vatten	**Vattenskål**
UVB	**Nödvändigt** Fergusonzon 3
Föda	**Insekter och växter**
Hålls	**Ensamma**

AVEL

Fortplantning	**Äggläggande**
Könsmogen	**6-12 mån.**
Kullstorlek	**14-20 ägg**
Inkubation	**75-85 dagar** vid 28-30 °C

SKYDD OCH PAPPER

CITES	**Ej listad**
EU-bilaga	**Ej listad**
IUCN	**Livskraftig (LC)**

Om arten

Pogona nullarbor är en medelstor, bred och kraftigt tillplattad skäggagam med kort nos och förhållandevis kort svans. Vuxna djur mäter cirka 14 cm från nos till kloak och cirka 20 cm svans, totalt ca 30-35 cm. Arten är mindre än *Pogona vitticeps* och *Pogona barbata*.

Grundfärgen är rödbrun till orangebrun med smala, ljusa tvärband över ryggen. Längs övergången mellan rygg och buk sitter 3-7 rader stora taggar. Hos *Pogona minor* finns bara en rad små taggar, och bukfjällen är kölade, medan de hos *P. nullarbor* är släta och kort tillspetsade.

Pogona nullarbor och *Pogona henrylawsoni* kan korsas med varandra. Artnamnet syftar på utbredningsområdet, Nullarborslätten. Arten beskrevs 1976 som *Amphibolurus nullarbor*, och namnet *Pogona nullarbor* har använts sedan 1982.

Utbredning och livsmiljö

Pogona nullarbor är endemisk för Nullarborslätten och angränsande trakter i södra Australien, i South Australia och Western Australia. Typlokalen ligger ca 16 km nordväst om Naretha i Western Australia. Utbredningen är mycket liten, och det finns bara omkring 185 registrerade fynd, fördelade på South Australia och Western Australia.

Australien tillåter inte export av vilda kräldjur, så djur utanför landet härstammar från äldre införslar eller deras avkomma. Arten är därför sällsynt i terrarieinnehav utanför Australien. Modellberäkningar av klimatet tyder på att lämplig livsmiljö har krympt sedan den senaste istiden och kan bli ännu mindre fram mot 2070.

> **Naturlig utbredning:** Australien.

LIVSMILJÖ

Pogona nullarbor lever på Nullarborslätten, ett platt, torrt och nästan trädlöst landskap med lågt snår. Klimatet är halvtorrt till torrt med varma somrar och lite nederbörd. Arten är dagaktiv och föredrar snår med låg till måttlig luftfuktighet. Den högsta temperaturen under den varmaste månaden och den årliga nederbörden är de klimatfaktorer som bäst förutsäger var den finns.

Födan är inte undersökt för denna art. Liksom besläktade skäggagamer är den sannolikt allätare med mest insekter och en mindre andel växtdelar.

Honan lägger ägg flera gånger per år. Tidpunkten för äggläggningen och hur boet byggs är inte dokumenterat för arten.

Läs mer: Luftfuktighet, sprayning och ventilation

Skötsel

TERRARIET

Det finns bara lite kunskap om skötseln av *Pogona nullarbor*, eftersom arten nästan inte hålls utanför Australien. Siffrorna för terrarium, temperatur, fukt, ljus, foder och livslängd är lånade från släktingarna *Pogona minor*, *Pogona henrylawsoni* och *Pogona vitticeps*, som lever under liknande torra, soliga förhållanden.

Ett enstaka vuxet djur behöver ett terrarium på minst 120 × 60 × 60 cm, och mer plats kommer till användning. Terrariet ska vara väl ventilerat med lock eller nät.

Arten lever på marken och gräver, så golvyta är viktigare än höjd. Inred med en platt solplats av sten eller trä under lamporna, minst två gömslen (ett i den varma och ett i den svala änden), låga grenar och stabila staplar av platta stenar.

Bottensubstratet bör gå att gräva i. Ett minst 10 cm tjockt lager finkornig sand blandad med ren matjord (till exempel 60 % sand och 40 % matjord) liknar marken i naturen. Fast underlag som oglaserade kakelplattor, skiffer eller hushållspapper är ett alternativ för ungar och sjuka djur. Kalksand, vitaminsand, krossade nötskal och bark eller träspån är olämpliga, eftersom de kan ge förstoppning om de sväljs. Ta bort avföring dagligen, och byt löst bottensubstrat helt med 3-6 månaders mellanrum.

Håll djuren var för sig. Två hanar får aldrig dela terrarium. Vuxna och unga djur ska alltid hållas åtskilda.

Läs mer: Värme och temperatur

TEMPERATUR

Värm med minst två halogenspotlights över solplatsen. Ytan där ska vara 40-45 °C mätt med en infraröd termometer, och den varma fläcken ska vara minst lika stor som hela djuret. Luften i terrariet ska ligga på 24-37 °C, varmast i solplatsens ände och svalast i den motsatta. Ytan i den svala änden ska vara 25-29 °C.

Använd en infraröd termometer till ytorna och en digital termometer med givare till luften, och mät först när lamporna har varit tända i omkring tre timmar. Halogenlampor ger kortvågig infraröd värme som solen. Är solplatsen för kall flyttas den närmare lampan.

På natten får temperaturen sjunka till 13-24 °C. Ett nattligt temperaturfall gör att djuret solar sig tidigare på morgonen. Koppla lamporna till en termostat med givaren i den svala änden, så att de stängs av om den svala sidan överstiger 37 °C.

LUFTFUKTIGHET OCH VATTEN

Luftfuktigheten ska ligga på 30-50 %, mätt i den svala änden, och terrariet ska kunna torka upp, eftersom arten lever i ett torrt område. Stillastående, fuktig luft och blött bottensubstrat ger sjukdom. Är fuktigheten ständigt för hög hjälper en liten fläkt över nätet i den svala änden. För låg fukt ger uttorkning och problem med hudömsningen.

Erbjud alltid färskt vatten i en låg skål. Djuret får en del av sitt vatten genom födan, så grönsaker som sköljts och fortfarande är blöta hjälper. En lätt dusch över inredningen ger droppar som djuret kan slicka. Ett lätt fuktigt gömställe i den svala änden hjälper vid hudömsning.

LJUS OCH UVB

Pogona nullarbor är beroende av kraftigt, vitt ljus, som främjar aptit och aktivitet. Solplatsen ska vara den ljusaste platsen, och 75-100 % av terrariets längd bör vara upplyst.

UVB är nödvändigt, och arten räknas som släktets övriga arter till Ferguson-zon 3. Använd ett T5 HO-rör på 10-14 % UVB i en reflekterande armatur över den varma sidan, parallellt med värmelamporna. Målet är ett UV-index på 4,0-4,5 vid solplatsen, avtagande till 0 i den svala änden. Avståndet mellan rör och solplats beror på rör, armatur och nät, så mät helst med en UV-mätare. Glas och plast mellan rör och djur blockerar UVB. Bra T5 HO-rör byts efter ca 12 månader, även om de fortfarande lyser.

LED-lampor med UVB anses ännu inte säkra för kräldjur. Ljuset är tänt 12-14 timmar per dag på sommaren och omkring 10 timmar på vintern, styrt av en timer.

Läs mer: Ljus och UVB

UTFODRING

Pogona nullarbor matas som andra medelstora skäggagamer: mest insekter och ett dagligt tillskott av grönt. Födovalet i naturen är inte dokumenterat för arten.

- Nykläckta (under 3 månader): insekter 2-3 gånger dagligen och grönt dagligen.
- Ungar (3-12 månader): insekter och grönt dagligen.
- Vuxna: insekter 3-5 gånger i veckan och grönt dagligen, men bara en liten portion.

Bra foderdjur är dubiakackerlackor, syrsor, gräshoppor, larver av soldatflugan och silkesmaskar; mjölmask ges sparsamt. Insekterna får inte vara större än avståndet mellan djurets ögon och ska ha gut-loadats med bra foder i minst 24 timmar innan de ges vidare. Vilda insekter kan vara besprutade eller giftiga och bör undvikas.

Grönt är till exempel rucola, pak choi, grönkål, senapsblad, maskros, vattenkrasse och kaktusblad, skurna i små strimlor. Avokado är giftigt. Frukt är en sällsynt godbit.

Damma insekterna med kalk. Strö multivitamin på salladen en gång i veckan.

Läs mer: Foderdjur: hållning och avel Läs mer: Kalk, vitaminer och tillskott

BETEENDE OCH HANTERING

Pogona nullarbor är dagaktiv och solar sig mycket. Beteendet är inte undersökt för arten; släktets övriga arter nickar med huvudet åt rivaler och vinkar med en framfot som tecken på underkastelse, och detsamma kan förväntas här.

Låt ett nytt djur vänja sig vid terrariet i omkring två veckor innan det tas upp. Ge foder från en pincett, och låt handen vila i terrariet tills djuret är lugnt. Lyft det med stöd under kropp och ben, och rör dig långsamt. Djur som gömmer sig eller är mörka och tillbakadragna är ofta för kalla eller stressade.

Håll djuren ensamma. Hanarna är territoriella, och djur som delar terrarium bråkar om rangen och solplatsen.

Avel

KÖNSMOGNAD OCH KÖNSBESTÄMNING

Djuren blir könsmogna efter ett halvt till ett år. Hanarna har bredare huvud och tydligare lårporer än honorna. Djur till avel ska vara fullvuxna och i gott hull, och honan ska ha fått rikligt med kalk.

PARNING

Parningsförloppet är inte dokumenterat för arten. Släktets arter parar sig på våren efter en sval viloperiod på vintern, som bara friska, välnärda djur får ha; längd och temperatur är inte kända för *P. nullarbor*. Sätt in honan hos hanen under en kort period, och skilj dem åt efteråt.

ÄGGLÄGGNING OCH KULLAR

Honan lägger 14-20 ägg per kull och lägger flera kullar per år; antalet kullar är inte dokumenterat. Kullen är stor i förhållande till honans storlek, så hon ska ha rikligt med kalk och foder.

Ge honan en äggläggningslåda med ett minst 25 cm tjockt lager fuktig, grävbar sand och matjord. En hona som inte hittar en lämplig plats kan lägga äggen utspridda i terrariet, där de torkar ut, eller hålla kvar dem; det sista är ett nödläge som kräver veterinär.

INKUBATION

Äggen kläcks efter ca 80 dagar. Temperaturen är inte dokumenterad för arten; 28-30 °C används för släktets övriga arter. Lägg äggen i en inkubator i fuktig vermikulit, och vänd dem inte.

Läs mer: Inkubation av ägg

UPPFÖDNING AV UNGAR

Ungarna är små och ska hållas på fast underlag, till exempel hushållspapper, tills de äter tillförlitligt. Ge insekter dagligen. De ska ha samma ljus och värme som vuxna djur: solplats, UVB och kalk på allt foder. Sortera dem efter storlek, så att de inte biter varandra i tår och svansar.

Hälsa och vanliga misstag

Skötselfel är den vanligaste orsaken till sjukdom. Sjuka kräldjur döljer länge att de är sjuka, så väg djuret varje vecka, och för anteckningar om vikt, aptit, avföring och hudömsning. Listan gäller skäggagamer i allmänhet; särskilda sjukdomar hos arten är inte dokumenterade.

- Metabolisk skelettsjukdom vid för lite UVB, för lite kalk eller för låg temperatur.
- Fetma och urinsyragikt vid för mycket foder och för lite vatten.
- Tandsjukdom och munhåleinflammation.
- Förstoppning vid för låg temperatur, uttorkning eller parasiter.
- Inälvsparasiter och kvalster; låt undersöka ett träckprov när djuret är nytt.
- Ägg som inte läggs hos honor.

Aptitlöshet, slöhet, svullna leder, andning med öppen mun utan att djuret är varmt och ett djur som slutar äta är skäl att gå till en veterinär med erfarenhet av kräldjur. Kräldjur bär ofta på salmonella, så tvätta händerna efter beröring av djur, terrarium och utrustning, och håll djuret och dess saker borta från köket.

Läs mer: Karantän och hygien

Fråga alltid dina kunniga bekanta

Guiden är ett bra ställe att börja på, men den kan inte ersätta erfarenhet. Djur är olika, och mycket av det viktigaste lär man sig av dem som har hållit arten i åratal. Prata med en uppfödare, en erfaren djurhållare eller en veterinär med kunskap om kräldjur och groddjur innan du skaffar djuret - och igen om något verkar fel.